

De Sophia-Augusta Stichting.

Een opeenstapeling van overdreven faam, een werkelijkheid zooals Tartarin zich die in Zwitserland verbeeldde. —

Toen de Amsterdamsche Omnibus Maatschappij langs den Overtoom een tramweg aanlegde, die grootendeels over Nieuwer-Amstelsch grondgebied liep en eindigde in de Dubbele Buurt, aan het einde van het Vondelspark, maakten ondernemende Amsterdammers zich meester van den roem van Broek.

In die dagen waren de rijwielen nog niet in gebruik. Achter in het Vondelspark werd nog niet gewielerd en er waren dus ook nog geen wandelaars. Het Bestuur van het Park verklaarde dan ook, dat het Park zóó groot was, dat in het achtergedeelte bijna nooit wandelaars te zien waren. Die zouden eerst opdagen wanneer zij de wielrijders voor de wielen konden loopen, — maar zoover was het nog niet in die dagen.

Het was waarschijnlijk met het onuitgesproken doel om aan de nieuwe tramlijn passagiers te verschaffen, dat de oprichters van de Amsterdamsche Omnibus Maatschappij in de Dubbele Buurt een soort Museum begonnen. Er werd een villa opgetrokken, met een grooten tuin waarin een doolhof werd geplant, en in dit wijsch gebouw werd heel het hebben en houden van juffrouw Fregeres overgebracht en sierlijk geschikt.

De onderneming heette „Het Broekerhuis” was te bereiken met de tram en te zien voor een kwartje.

Heel wat gemakkelijker en goedkooper, dan toen dit alles nog te Broek was. Juffrouw Fregeres had alles verkocht, ook den roep, die uitging van haar tilbare have.

Het aanmatigend volk der Engelschen was met die verplaatsing niet gediend. Gewillig had het zich een reisje naar Broek getroost om er allerlei te bekijken dat grootendeels uit Amsterdam afkomstig was, maar voor een Broekerhuis in de Dubbele Buurt te Nieuwer-Amstel gevoelde het niets.

De Engelschen gingen toch naar Broek en juffrouw Fregeres liet, nu zij haar oudheden kwijt was, zich zelf kijken.

In een Engelsch tijdschrift: *Travel*, edited by Henry S. Lunn, M.D., vol. V. No. 51

van Juli 1900, blz. 117, schrijft A. A. Sykes over Broek, „the place so proverbial for its excessive cleanness: At the entry of the village is the cottage of mevrouw Fregeres, the oldest inhabitant, aged ninety, and her brother, three years younger, who, so to speak, hold a reception of the visitors at the garden gate. The old lady, who is hard of hearing, is extremely proud to have numbered among these the Tsar Alexander II who paid her a call in 1863. We pay her compliments on her well-preserved appearance. . . .”

De tram langs de Overtoomsche vaart bleef loopen, maar het Broekerhuis werd opgedoekt. Het was niet ontstaan uit liefde voor kunst of wetenschap, maar alleen ter vermeerdering van het vreemdelingen bezoek. Nu het niet voldeed aan dit doel had het afgedaan.

De voorwerpen waren er niet beter op geworden. Maatregelen tot behoud waren niet genomen, en de faam, den roep, waren zij ook kwijt.

Toch kwamen de ondernemers er zonder kleerscheuren af.

Er was waarschijnlijk maar één mensch, die voor den inhoud van het Broekerhuis een kwart ton gouds overhad en deze wisten zij te vinden.

Voor 25000 gulden, die zij op haar kleedgeld had uitgespaard, werd mevrouw Suasso eigenares van de Broeker- en de andere zaken uit het Broekerhuis.

Eigenhandig heeft zij toen alles ingepakt en het, zooveel doenlijk, zelf in haar ouderwetsch rijtuig overgebracht naar haar huis op den Kloveniersburgwal. Negentien ritten waren daarvoor noodig.

Daarbij zal zij wel eens gedacht hebben aan de wijze waarop zij en wijlen haar echtgenoot, lange jaren geleden, van de Heerengracht naar den Kloveniersburgwal hun inboedel hadden vervoerd.

Die verhuizing moet drie jaren geduurd hebben.

Alles wat er niet geheel en al ongeschikt voor was, hebben de echtelieden toen zelf, stukje bij beetje, overgebracht. Iederen dag, als zij van het oude huis naar het nieuwe